

Introduktion til den danske udgave

Da denne bog første gang udkom på dansk, i 1998, troede mange – og ikke mindst forlaget Lindhardt og Ringhof – at det nok ville blive lidt af en ”niche-udgivelse”. Det viste sig senere, at bogen blev utroligt populær, og i mange år har den været totalt udsolgt – ikke engang på det antikvariske marked har det været muligt at støve den op. Bogen genudgives derfor her, mere end et kvart århundrede senere, fordi den bliver ved med at leve og have betydning.

Bogens forfatter, John O'Donohue, døde en alt for tidlig død. Alt, hvad der er udgivet fra hans hånd, har i dag stor status i den keltiske verden. Han formår som ingen anden at indfange det, som er den keltiske sjæl.

I Skandinavien har der været stor interesse for den keltiske tradition, fordi den på mange måder formår at forny de impulser, vores evangelisk-lutherske kirke bygger på. Den bringer os direkte ind i den oprindelige flamme, hvorfra troen på Kristus udgik.

Mange mener, at incitamentet til, at Norden blev gjort kristen, oprindeligt udsprang fra de vandrende munke, som kom fra Irland, England og Skotland – altså fra den keltiske verden. Det er dog ikke endeligt historisk bevist, idet der mangler skriftlige kilder, men ikke desto mindre giver denne

mulige forhistorie en forståelse for, hvorfor genoplivningen af den keltiske inspiration betyder så meget i dag. *Anam Cara* er et af de helt store værker i den forbindelse.

John O'Donohue er som ingen anden i stand til at beskrive hjertet i den keltiske impuls. Og han formår ikke mindst at indfange kernen i kristendommen, uden nogen sinde – med ét eneste ord – at nævne kristne dogmatiske begreber. Det er særligt af den grund, at *Anam Cara* er en inspirerende, poetisk læseoplevelse. Den åbner nye døre, til nye verdener – til en ny forståelse af tilværelsen, der er uden for tid og rum. Og uden for al dogmatik.

I oversættelsen af *Anam Cara* har der været forskellige sproglige tærskler, som kræver sin fortolkning. På dansk mangler vi ord for noget af det, som vibrerer og lever i den engelske version. Et eksempel er netop ordet ”tærskler” (*thresholds*), som John O'Donohue bruger adskillige gange. Hvorfor er dette med tærskler så vigtigt?

Det er det, fordi den keltiske tradition bygger på den nænsomme forståelse af, at alt i livet udgøres af overgange. Overgangen fra fødsel til liv. Fra barndom til det at blive teenager, fra det at være teenager til at blive næsten voksen. Fra at være voksen til at blive aldrende. Og til sidst: Overgangen til døden. Som igen er overgangen til nyt liv, evigt liv.

Hele livet består af tærskler. Også tærskler mellem nat og dag, mellem mørke og lys, mellem jord og himmel. Når solen står op, bemærker man det helt særlige felt, som opstår, når natten viger, og solens lys gradvist tager til, i en ”mørkning”, som bevæger. Det er det, man kalder ”daggry”. Her viger nattens skygger for lyset, og det er netop i dette

særlige felt, vi forstår tilværelsens mysterium. Her får sjælen lov at blive til. Og begrebet om genopstandelse bliver mærkbart og sanseligt.

John O'Donohue lægger vægt på forskellen mellem det, han kalder "neonlyset" og "Rembrandt-lyset". Neonlyset er det, der kendetegner vores moderne, rationalistiske verdensbillede, hvor der er "spot" på alting. I Rembrandt-lyset, derimod, lever sjælen sit skjulte og uudgrundelige liv. Et eksempel er Rembrandts berømte billede af "den fortabte søn", hvor vi i midten ser Gud Fader lægge sin kærlige hånd på sin sårbare søns hoved – mens der ude i hjørnerne af billedet, i det hemmelighedsfulde mørke, foregår alt muligt, som har dyb betydning. Det er her, i mørket, at sjælen virkelig lever og får sin næring.

Et andet begreb, som er en udfordring i oversættelsen, er det, som på engelsk hedder *solitude*. Det kendetegner den særlige tilstand, som et menneske kan komme i, når det søger Guds nærvær. Ikke for at være uden for alting, men netop for at være i et rum, hvor Gud kan træde til og tage vare på sjælen.

I denne oversættelse gengives *solitude* de fleste steder med "afsondrethed" – et ord, der også er brugt i danske oversættelser af tekster fra for eksempel Mester Eckehart, som John O'Donohue var meget inspireret af. Afsondrethed betegner det rum, man træder ind i, når man i bøn og meditation ønsker at møde Gud. Ordet kan give associationer til et liv, der er "uden for verden", men man kan godt både være "afsondret" og samtidig være en del af verden.

Et andet forslag til oversættelse af *solitude* kunne være "ene-hed". Altså det, at man er ét med Gud og samtidig til

stede i verden, i en særlig enhed. Et billede på dette er korses symbol, der i sin horisontale akse peger udad, mod verden og fællesskabet, hvorimod det i sin vertikale akse peger opad, mod Gud.

Den sidste udfordring i oversættelsen er at få fat i betydningen af det, som O'Donohue kalder *clay-being*. Altså det, at vi er kommet fra jorden og samtidig bliver som ”ler”, formbare i Guds hænder. På dansk er dette blevet til ”jord”, blandt andet fordi det har sammenhæng med bisættelses- og begravelsesritualet, hvor vi siger: ”Af jord er du kommet, til jord skal du blive, af jord skal du igen opstå.” Også her er der en tærskel, mellem ”jordlivet” og ”himmellivet”; vi er både åndelige og jordiske væsener, og vores opgave er at integrere krop og sjæl, så vi bliver hele mennesker.

I mit mangeårige virke som pilgrimspræst har jeg ofte fortalt om betydningen af den keltiske tradition og inddraget mange af de smukke passager fra *Anam Cara*. I bogen åbner der sig en verden af poesi. Det er derfor en stor glæde, at *Anam Cara* ikke længere må leve sit liv ”hengemt i mørket”, fordi den var umulig at få fat i på dansk.

Tak til Boedal, og til Areopagos, for at sikre genudgivelsen – og god læselyst!

ELIZABETH KNOX-SEITH
PILGRIMSPRÆST, ROSKILDE STIFT